Izjava o etici objavljivanja časopisa *Bioznalac*

Etička načela i politika recenziranja

Časopis *Bioznalac*, koji izdaje *Hrvatsko biološko društvo*, posvećen je promicanju istraživačkog rada učenika, razvoju biološke pismenosti i poticanju odgovornog pristupa znanstvenom istraživanju. Uredništvo časopisa nastoji osigurati da se svi zaprimljeni radovi razmatraju i objavljuju u skladu s načelima akademske čestitosti, odgovornog istraživanja, poštovanja intelektualnog vlasništva i transparentnosti u objavljivanju.

S obzirom na to da časopis objavljuje učeničke istraživačke radove, posebna se pozornost posvećuje primjerenosti istraživačkog pristupa, jasnoći prikaza postupaka i rezultata, vjerodostojnosti podataka te obrazovnoj vrijednosti rada. Cilj recenzijskog postupka nije samo procjena kvalitete rada nego i podrška razvoju istraživačkih kompetencija učenika.

Recenzijski postupak

Svaki rukopis koji se razmatra za objavu prolazi recenzijski postupak u kojem ga procjenjuju tri recenzenta iz Hrvatske, stručnjaka za odgovarajuće područje biologije ili srodnih područja. Recenzenti procjenjuju jasnoću i dosljednost prikaza istraživanja, primjerenost istraživačkih metoda, utemeljenost zaključaka na prikazanim rezultatima, pravilno navođenje izvora te usklađenost rada s etičkim načelima istraživanja i objavljivanja.

Na temelju recenzija uredništvo donosi odluku o prihvaćanju rada za objavu, potrebi za doradom ili neprihvaćanju rada. Učenicima i njihovim mentorima mogu se uputiti preporuke za poboljšanje rukopisa. Recenzijski postupak provodi se konstruktivno, uz uvažavanje činjenice da je riječ o učeničkim istraživačkim radovima i da je jedan od ciljeva časopisa poticanje razvoja mladih istraživača.

Recenzenti su dužni rukopise razmatrati nepristrano, povjerljivo i u skladu sa svojim stručnim kompetencijama. Sadržaj rukopisa ne smiju koristiti za vlastitu korist niti ga dijeliti s neovlaštenim osobama.

Odgovornosti autora i mentora

Autori su odgovorni za vjerodostojnost prikazanih podataka, točnost opisa istraživačkih postupaka i zaključaka te pravilno navođenje svih korištenih izvora. Rad mora biti rezultat istraživanja u kojem su učenici stvarno sudjelovali, a doprinosi učenika, mentora i drugih suradnika trebaju biti jasno i primjereno navedeni.

Nije dopušteno prikazivati tuđe ideje, tekstove, podatke ili rezultate kao vlastite. Preuzeti sadržaji moraju biti jasno označeni i popraćeni odgovarajućim navodima izvora. Autori i mentori odgovorni su za to da rad ne sadržava plagirane dijelove, izmišljene ili namjerno izmijenjene podatke te druge oblike neetičnog postupanja.

Pri istraživanjima koja uključuju ljude, životinje ili zaštićene vrste autori i mentori dužni su osigurati poštovanje primjenjivih propisa, potrebnih odobrenja i relevantnih etičkih načela. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti zaštiti osobnih podataka i privatnosti sudionika istraživanja.

Odgovornosti uredništva

Uredništvo je odgovorno za organizaciju recenzijskog postupka, nepristrano razmatranje recenzentskih mišljenja i donošenje odluka o objavljivanju. Odluke se temelje na relevantnosti rada za ciljeve časopisa, kvaliteti prikaza istraživanja, obrazovnoj vrijednosti i poštovanju etičkih načela.

Uredništvo postupa povjerljivo sa zaprimljenim rukopisima i osobnim podacima autora i recenzenata. U slučaju sumnje na plagiranje, izmišljanje ili neprimjereno prikazivanje podataka, nepravilno navođenje autorstva ili druge povrede akademske čestitosti, uredništvo može zatražiti dodatna pojašnjenja i poduzeti odgovarajuće mjere prije objave ili nakon nje.

Intelektualno vlasništvo i autorska prava

Autori su dužni poštovati autorska prava i pravilno navoditi izvore korištene pri izradi rada. Autorstvo mora odgovarati stvarnom doprinosu radu, a doprinos mentora i drugih suradnika treba biti transparentno prikazan. Radovi objavljeni u časopisu *Bioznalac* dostupni su pod licencijom Creative Commons Imenovanje 4.0 međunarodna (CC BY 4.0). Licencija dopušta dijeljenje i prilagodbu objavljenih radova, uz obvezno navođenje autora i izvora, poveznice na licenciju te označavanje eventualnih izmjena.

Ispravci i postupanje nakon objave

Ako se nakon objave utvrde pogreške ili nepravilnosti koje utječu na točnost ili vjerodostojnost rada, autori i mentori pozivaju se da o tome obavijeste uredništvo. Ovisno o prirodi i ozbiljnosti utvrđenog problema, uredništvo može objaviti ispravak, dodatno pojašnjenje ili obavijest o povlačenju rada. Sve takve odluke donose se s ciljem očuvanja vjerodostojnosti objavljenih radova i odgovornog odnosa prema učeničkom istraživačkom radu. Uredništvo časopisa *Bioznalac* potiče otvorenu, argumentiranu i konstruktivnu raspravu o objavljenim radovima te kontinuirano nastoji unaprjeđivati kvalitetu recenzijskog i uredničkog postupka.